

Månadsrapport april 2026

Miljö- och byggnämnden

Fastställd av miljö- och byggnämnden
Framtagen av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2026-05-11

Gäller 2026

Ärendenr MBN 2026/135

Version [1.0]

Månadsrapport april 2026

Innehåll

1 Sammanfattning	2
2 Väsentliga personalförhållanden.....	2
2.1 Antal årsarbetare enligt produktion.....	3
2.2 Sjukfrånvaro	3
3 Ekonomisk uppföljning	4
3.1 Periodens resultat	4
3.2 Årsprognos	6

1 Sammanfattning

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen sjösattes 1 januari 2026. Den nya förvaltningens ledningsgrupp har formats och påbörjat arbetet för att hitta en ny struktur, dela kunskap och erfarenhet med varandra samt utveckla samhällsbyggnadsprocessen tillsammans. I april genomfördes en halvdagskonferens med hela teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen i syfte av att bygga gemenskap och delaktighet, samt skapa en gemensam förståelse för uppdrag, arbetsmiljö och organisationskultur.

Den nya HR-chefen har påbörjat sitt arbete samtidigt som en HR-specialist på heltid stödjer den nya förvaltningen.

Den nya förvaltningens samverkansgrupp har konstituerats och haft sina första sammanträden. Förvaltningsledningsgruppen och samverkansgruppen har genomfört en workshop utifrån resultatet av höstens medarbetarenkät och tillsammans identifierat fokusområden för förvaltningens vidare arbete.

Utfallet för 2026 års första fyra månader innebär en negativ budgetavvikelse om 266 tusen kronor. Det är framför allt intäkter inom bygglovsverksamheten som förklarar underskottet.

Prognosen för helårsutfallet 2026 är oförändrad jämfört med prognosen i delårsrapport 1 och innebär ett totalt budgetöverskridande för miljö- och byggnämndens verksamheter om -4,8 miljoner kronor. Intäkterna förväntas bli 4,5 miljoner lägre än de budgeterade och kostnaderna 0,3 miljoner kronor lägre.

2 Väsentliga personalförhållanden

Den nya förvaltningens ledningsgrupp har formats och påbörjat arbetet för att hitta en ny struktur, dela kunskap och erfarenhet med varandra samt utveckla samhällsbyggnadsprocessen tillsammans. En halvdagskonferens har genomförts med hela förvaltningen i syfte av att bygga gemenskap och delaktighet, samt skapa en gemensam förståelse för uppdrag, arbetsmiljö och organisationskultur.

Den nya avdelningen bygglov och miljö har nu tillsatt ett ledningsstöd, som har påbörjat sitt uppdrag, samtidigt som en genomlysning av verksamheten genomförs. Syftet är att skapa hållbara förutsättningar för ledningen, utveckla och stärka verksamhetens processer samt uppnå ekonomi i balans. Det ska även skapa förutsättningar för att arbeta med rådgivning i tidiga skeden, vilket bidrar till ökad effektivitet och kundnöjdhet.

Den nya HR-chefen har påbörjat sitt arbete samtidigt som en HR-specialist på heltid stödjer den nya förvaltningen.

Den nya förvaltningens samverkansgrupp har konstituerats och haft sina första sammanträden. Årligen kommer parterna, chef, skyddsombud och representanter från berörda fack, överens om samverkansgruppens storlek och sammansättning.

Utifrån resultatet av medarbetarundersökningen, för såväl den tidigare teknikförvaltningen som för samhällsbyggnadsförvaltningen, har ledningsgruppen och samverkansgruppen tillsammans genomfört en workshop. Syftet med denna workshop var att identifiera gemensamma fokusområden, föra dialog och ta fram förvaltningsövergripande aktiviteter för en god arbetsmiljö.

Följande fokusområden identifierades:

- Stress och återhämtning
- Feedback-kultur
- Delaktighet
- Chefers förutsättningar

Utifrån avdelningarnas och enheternas resultat av medarbetarundersökningen har varje chef tillsammans med medarbetare och skyddsombud påbörjat ett arbete med resultatet genom Suntarbetslivs metod för friskfaktorer.

2.1 Antal årsarbetare enligt produktion

I och med sammanslagningen av samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen flyttade mark- och exploateringsavdelningen till den tekniska nämnden och en ny avdelning bildades, MEX och projekt. Likaså flyttade avdelningen för förvaltningsstöd till den tekniska nämnden vid årsskiftet.

	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. mar 2026	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. mar 2025	Förändring mot mar 2025
Alla anställningsformer	115.54	127.37	-12
Tillsvidare	106.98	121.90	-15
Tidsbegränsad	8.56	5.47	3

Antal årsarbetare enl. produktion: sysselsättning - frånvaro (ex. tjänstledighet, föräldraledighet, sjukdom) Semester tas inte bort

2.2 Sjukfrånvaro

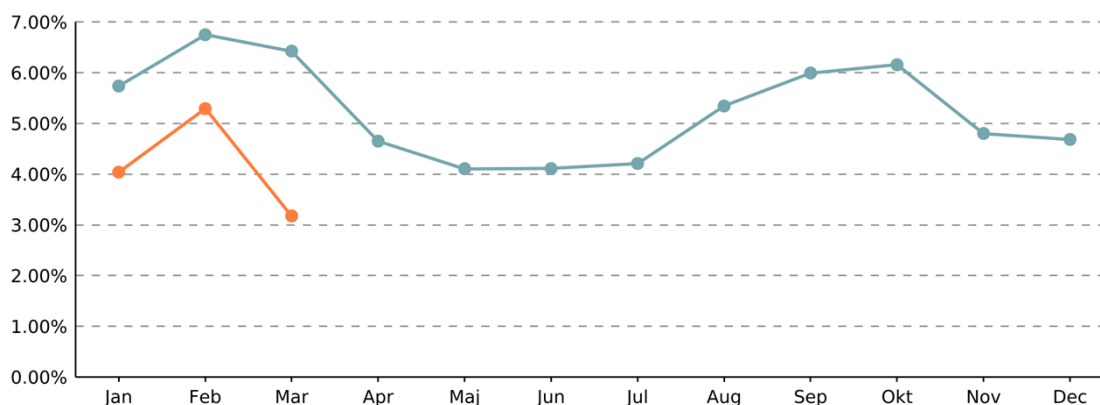
Det har skett en tydlig förbättring i jämförelse med föregående år för samma period, både för korttids- och långtidssjukfrånvaro. Minskningen återfinns både bland kvinnor och män, men är tydligast bland kvinnor där vi kan se en minskning med 2,33 procentenheter.

Förändringarna kan bero på flera faktorer. En möjlig förklaring är att färre långtidssjukskrivningar förekommit under perioden samt att verksamheten haft ett fortsatt fokus på arbetsmiljöarbete och tidiga insatser vid sjukfrånvaro. Säsongsvariationer, såsom förekomst av vinterrelaterade sjukdomar, kan också påverka utfallet mellan olika år.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet, tillsammans med tidig dialog och stödinsatser, bedöms vara viktiga faktorer i arbetet med att fortsatt minska sjukfrånvaron.

	Sjuktal % Jan - Mar 2026	Sjuktal % Jan - Mar 2025	Förändring % enheter
Alla	4.14	6.30	-2.16
Kvinna	4.17	6.50	-2.33
Man	4.09	6.02	-1.92

Sjuktal visar hur stor andel av den avtalade anställningstiden för perioden anställda varit frånvarande på grund av sjukdom.

Här visas sjuktal månad för månad under 2026 (orange linje) samt sjuktal månad för månad under 2025 (blå linje).

3 Ekonomisk uppföljning

3.1 Periodens resultat

Budgetavvikelsen för årets första fyra månader är negativ och uppgår till -266 tusen kronor. Intäkterna är 770 tusen kronor lägre än budgeterat vilket vägs upp av att kostnaderna är 504 tusen kronor lägre. Det är avdelning bygglov och miljö som genererar det negativa utfallet vars totala utfall innebär en negativ budgetavvikelse om -1,8 miljoner kronor.

För bygglovsverksamheten har periodens resultat om -1,4 miljoner kronor påverkas av arbetet med anpassningar till ny förändrad lagstiftning och hög ärendeströmning. Det nya verksamhetssystemet kräver ännu resurser för att det ska kunna ge det stöd som handläggarna behöver i hanteringen av ärenden. Framför allt gäller det verksamhetssystemet Nova inom bygglovsverksamheten. Inom hela miljö- och bygglovsverksamheten ses en förskjutning av arbetstid till mer övergripande arbetsuppgifter som inte är debiterbara. Detta är en omfördelning av tid som i nuläget går ut över ärendehantering och således också ekonomin. Sammantaget har detta inneburit att ärendeköerna har ökat och lägre intäkter än budgeterat. Åtgärder görs för att avhjälpa situationen genom rekrytering av vakanta tjänster samt att bredda kompetens hos befintlig personal så att fler kan hantera ärenden i köer. Över tid kommer miljö- och bygglovsavdelningen behöva utöka rådgivningen i tidiga skeden och vidta ytterligare åtgärder för att uppnå ekonomisk balans.

Inom miljö- och vattenverksamheterna har första delen av året inneburit att sätta planer för årets tillsyn vilket medfört mindre debiterad tid för tillsyn. Inom enhet vatten har väderförutsättningar med lång period av kyla inneburit sämre förutsättningar att pröva enskilda avlopp. Sammantaget har dessa två faktorer påverkat intäkterna negativt.

Periodens utfall för avdelning samhällsplanering är glädjande nog positivt om närmare 1,4 miljon kronor. Detaljplaneverksamheten har intäkter som överstiger de budgeterade om 2 miljoner kronor till följd av bidragsintäkter från Boverket för utveckling av småhus inom antagna detaljplaner om 2,4 miljoner kronor. Intäkter av taxor och avgifter är i enlighet med budget men intäkter för uppdrag i exploateringsprojekt är lägre än budgeterat. Kostnaderna överstiger de budgeterade med drygt 600 tusen kronor vilket förklaras av att budgeten är underfinansierad. Geografisk information har närmare 350 tusen kronor lägre intäkter än budgeterat samt något lägre kostnader vilket ger en nettoeffekt om -248 tusen

kronor. Efterfrågan av verksamhetens tjänster är kopplat till bygglov och detaljplaner och framtagandet av nybyggnads- och grundkartor och har varit lägre än förväntat för perioden.

Avdelning samhällsplanering har fortsatt en stor utmaning i att vända flera års negativa resultat med svåra förutsättningar i gällande taxenivåer till att nå en ekonomi i balans. Intäkterna från detaljplaneuppdragen har ökat för varje år men de har inte kunnat täcka de kostnader som är förenade med uppdragen. Detta kommer att kvarstå tills alla gamla plankostnadsavtal är fullgjorda och arbete görs inom ramen för avtal enligt den nya plantaxan. Det är även komplext att hantera de uppdrag där utveckling sker på Region Gotlands mark inom exploateringsprojekt där kostnadstäckning hittills inte skett fullt ut för de insatser som detaljplaneresurserna utfört. Denna interna kostnadsfördelning behöver redas ut så att det inte hämmar utveckling. Flera av avdelningens medarbetare inklusive världsarvssamordnaren arbetar aktivt för att söka extern finansiering.

Kontostruktur	Budget Jan - Apr 2026	Utfall Jan - Apr 2026	Avvikelse Jan - Apr 2026	Utfall Jan- Apr 2025	Förändring utfall %
Resultat	-16 415	-16 681	-266	-19 919	-16,3
INTÄKTER	21 321	20 550	-770	29 710	-30,8
Taxor och Avgifter	18 036	15 355	-2 681	18 104	-15,2
Bidrag	127	2 580	2 454	400	545,2
Försäljning vara/tjänst	725	281	-444	1 468	-80,9
Intern resursfördelning	2 433	2 335	-99	5 647	-58,7
Övriga intäkter				4 092	-100,0
KOSTNADER	-37 736	-37 232	504	-49 630	-25,0
Personal	-26 749	-25 520	1 228	-33 300	-23,4
Köp av tjänst	-2 323	-2 452	-128	-4 752	-48,4
Förbrukn. mtrl	-97	-91	6	-106	-14,7
Lokaler	-2 130	-2 287	-157	-2 893	-21,0
Avskrivn. internränta	-161	-125	36	-1 072	-88,4
Intern resursfördelning	-5 591	-5 592	-1	-5 538	1,0
Övriga kostnader	-684	-1 166	-481	-1 969	-40,8

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

	Budget Jan - Apr 2026	Utfall Jan - Apr 2026	Avvikelse Jan - Apr 2026	Utfall Jan- Apr 2025	Förändring utfall %
21 Miljö o byggnämnd	-16 415	-16 681	-266	-19 919	-16,3
21000 Miljö- & byggnämnden	-574	-461	113	-487	-5,3
21001 Förvaltningsstöd	0	64	64	-574	-111,2
21002 Avdelning Bygglov				-3 353	-100,0
21003 Samhällsplanering	-7 818	-6 419	1 399	-8 833	-27,3
21004 Bygglov & miljö	-8 023	-9 865	-1 842	-2 100	369,8
21005 Mark och exploatering				-4 573	-100,0

I tabellen visas nettobudget och nettoutfall för perioden per avdelning, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

3.2 Årsprognos

Prognosen för helårsutfallet är oförändrad jämfört med prognosen i delårsrapport 1 och innebär ett totalt budgetöverskridande för miljö- och byggnämndens verksamheter om -4,8 miljoner kronor. Intäkterna förväntas bli 4,5 miljoner lägre än de budgeterade och kostnaderna 0,3 miljoner kronor lägre.

Samhällsplanering prognostiserar lägre intäkter om totalt 348 tusen kronor där 1,3 miljoner kronor avser lägre intäkter för försäljning av vara/tjänst inom detaljplaneverksamhetens arbete i exploateringsprojekt. Intäkterna av taxor och avgifter förväntas bli 1,5 miljoner kronor lägre än de budgeterade vilket beror på att budgeten är underfinansierad. Till dels vägs detta upp av högre bidragsintäkter. Kostnaderna förväntas bli närmare 1 miljon kronor högre än de budgeterade och beror i huvudsak på en underfinansierad budget för personalkostnader. Avdelningen har under flera års tid genererat kraftiga minusresultat och visat upp det vid mål- och budgetskrivelsen och äskat för ramförstärkning för att kunna arbeta mot en ekonomi i balans. Prognosen för intäkter är ännu för osäker för att kunna dra några slutsatser för utfallet under 2026. Det osäkra läget i omvärlden ser ut att fortsatt påverka hur mycket som byggs och utvecklas på Gotland och det påverkar möjligheterna till intäkter.

Miljö- och bygglovsavdelningen prognostiserar ett underskott om -3,5 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen ligger i huvudsak inom bygglovsverksamheten. Orsaken är kopplad till ett antal händelser under 2025 och där effekterna märks nu under 2026.

Från 1 december 2025 gäller ny plan- och bygglag. Förändringen har dels inneburit en tillfälligt ökad ärendeströmning då sökande har inväntat den nya lagstiftningen. Samtidigt råder en osäkerhet kring tolkning av lagstiftning både externt hos sökanden och internt i verksamheten. För att möta behovet av vägledning till sökanden har resurser från handläggarsidan använts även i det arbetet. Exempel på insatser är anpassningar av information på hemsidan, i e-tjänster, i mallar och rutiner och hos kundtjänst. Internutbildning har också behövt prioriteras i syfte att hantera ärendehandläggningen rättssäkert och på sikt mer effektivt.

Ytterligare en faktor som påverkar resultatet för miljö- och bygglovsverksamheten negativt är att det under 2025 introducerades ett nytt verksamhetssystem. Utvecklingsarbetet i systemet har varit mer omfattande än vad som initialt antogs och pågår fortfarande. Inom byggverksamheten har utvecklingsarbetet varit särskilt omfattande och pågår fortfarande. Det är viktigt att fortsatt utveckla systemet för att det på sikt ska stötta handläggningen av bygglov med mera så att den kan skötas effektivt och resurssnålt.

Att bygglovshanteringen första kvartalet inte hunnit med påverkar även andra delar såsom byggprocess och tillsyn samt geografisk information som är en förlängning av bygglovsgivningen. Resultatet blir därför att intäkterna blir lägre även där. Rekrytering görs löpande för att ha en organisation som är dimensionerad för ärendemängden, dock kommer det fortsatt behöva prioriteras utveckling av verksamhetssystemet. Internt arbete sker i syfte att bredda kompetensen så medarbetare i större utsträckning kan stötta varandra vid höga arbetstoppar.

Miljö- och byggnämndens verksamheter är till del underfinansierade. Det kan ses i budgeten för 2026 som ett antal justeringsposter för att kostnaderna ska rymmas inom tilldelad anslagsram. Dessa justeringar uppgår till totalt 4 miljoner kronor vilket motsvarar huvuddelen av den negativa årsprognosen för 2026.

Kontostruktur	Budget 2026	Senaste prognos 2026	Avvikelse	Utfall 2025
Resultat	-56 765	-61 565	-4 800	-74 250
INTÄKTER	59 750	55 229	-4 521	77 461
Taxor och Avgifter	47 355	41 613	-5 742	44 369
Bidrag	380	2 870	2 490	1 547
Försäljning vara/tjänst	4 715	3 478	-1 237	4 670
Intern resursfördelning	7 300	7 268	-32	17 855
Övriga intäkter				9 019
KOSTNADER	-116 515	-116 794	-279	-151 711
Personal	-83 551	-83 274	277	-99 170
Köp av tjänst	-6 971	-7 147	-176	-19 220
Förbrukn. mtrl	-290	-316	-26	-380
Lokaler	-6 391	-6 381	10	-9 560
Avskrivn. internränta	-482	-485	-3	-3 120
Intern resursfördelning	-16 776	-16 776	0	-16 613
Övriga kostnader	-2 053	-2 414	-361	-3 649

I tabellen visas årsbudget och aktuell årsprognos för utfallet samt budgetavvikelse. I sista kolumnen finns även föregående års redovisade intäkter och kostnader.

	Budget 2026	Senaste prognos 2026	Avvikelse	Utfall 2025
21 Miljö o byggnämnd	-56 765	-61 565	-4 800	-74 250
21000 Miljö- & byggnämnden	-1 721	-1 721	0	-1 417
21001 Förvaltningsstöd	0	0	0	-2 274
21002 Avdelning Bygglov				-15 560
21003 Samhällsplanering	-21 146	-22 446	-1 300	-22 003
21004 Bygglov & miljö	-33 898	-37 398	-3 500	-15 188
21005 Mark och exploatering				-17 808

I tabellen visas årsbudget och aktuell årsprognos för utfallet samt budgetavvikelse per avdelning. I sista kolumnen finns även föregående